

พระบรมราโชบายด้านการศึกษากับการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

The Royal Guidance on Education with Sustainable Community Development

บทความวิชาการ

นาวาเอก ภูวดล ศิริพงษ์

รองผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 46 สำนักงานพัฒนาภาค 4 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

Captain Phuwadol Siripong

Deputy Commander of Mobile Development Unit 46, 4th Regional Development Office, AFDC

E-mail: phuwadol_s@hotmail.com

บทคัดย่อ

พ่อหลวงรัชกาลที่ 9 พ่อหลวงแห่งแผ่นดินสยาม ตลอดระยะเวลา 70 ปี ที่ทรงครองราชย์ พระองค์ทรงพยายามทำทุกสิ่งในการบำบัดทุกข์ เสริมสร้างสุขให้เกิดขึ้นกับประชาชนชาวไทยทุกคน ประเทศไทยของเรากำลังพัฒนาในด้านต่าง ๆ เทียบเท่าอารยประเทศ อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่เติบโตควบคู่กันไปด้วยก็คือปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากภัยธรรมชาติ ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัญหาความยากจน ปัญหาด้านยาเสพติด โรคระบาด ประชาชนไม่มีงานทำ ครอบครัวแตกแยก การไม่ได้รับการศึกษาของเยาวชน ฯลฯ เป็นต้น

เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น พระองค์จึงทรงคิดทบทวนเพื่อหาหนทางในการแก้ไขปัญหาให้กับราษฎรเหล่านั้นในระยะยาว โดยมีคณะองคมนตรีเป็นที่ปรึกษา พระองค์ทรงริเริ่มดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป โครงการทั้งหมดจึงเปรียบเสมือนยวดยานเป็นตัวแทนของความรักและความห่วงใยของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยทุกคน ขอเพียงให้ทุกคนได้ศึกษาทำความเข้าใจ และนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน ก็จะสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ยั่งยืน

แต่ในความเป็นจริง ปัญหาที่เกิดขึ้นในบริบทของแต่ละชุมชนนั้นมีความแตกต่างกันออกไป จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้คนดีที่มีความรู้มีความเข้าใจและดำเนินชีวิตตามรอยของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ได้ร่วมกันแสดงออกเพื่อประโยชน์ของชุมชน แต่ในความเป็นจริงคนดีที่มีความรู้ ความเข้าใจและเดินตามแนวทางการปฏิบัติของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 นั้น มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้การพิจารณาแก้ไขปัญหาภายในชุมชนไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งสร้างคนดีให้มีอยู่ในทุกชุมชน

ดังนั้น การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 ซึ่งพระองค์ทรงมีพระราชดำรัสว่า “...การศึกษา คือ ความมั่นคงของประเทศ...การศึกษาต้องสร้างให้คนไทยมีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง เข้มแข็ง มีอาชีพ มีงานทำ และมีความเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย...” ดังนั้น พระบรมราโชบายด้านการศึกษา จึงเป็นการสร้างและพัฒนานคนดี ให้มีความรู้ความสามารถ และร่วมกันพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าอย่างถาวรต่อไป

ทุกคนในชุมชนล้วนมีส่วนสำคัญในการพัฒนาชุมชนด้วยกันทั้งสิ้น ทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพ่อหลวงรัชกาลที่ 10 มาร่วมสร้างคนดีให้กับชุมชน รวมถึงการนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและการทำงาน จะสร้างให้ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องเหมาะสม ประหยัดงบประมาณ สามารถนำไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในชุมชนให้เกิดขึ้นได้อย่างถาวร

Abstract

The Great King Rama 9th, the king of Siam Country, Seventy years on the throne, His Majesty tried to organize all the things to remedy the suffering but enhance the happiness to all Thai people. Thailand has been developing as equivalent to the developing countries. However, a thing that also grows comparably is the impediments generating from Natural Disasters, Socials and Environments, Poverties, Narcotics, Outbreak Diseases, Unemployment, Broken Families, Uneducated People and so on.

To protect and to prevent the causing problems, His Majesty had been considering the methods in order to elucidate the problems for people in the long term through the royal consultants. His Majesty had started the Royal Projects to elucidate the problems inhibiting at each area differently. All of Royal Projects are comparable to the love and concern of the King Rama 9th to all Thai people. Everyone should study and learn till gaining the implicit knowledge and finally applied to the whole thing of the normal life. It is absolutely able to answer all the difficulties permanently.

For the truth, the furthering problems of communities are incomparable. Therefore, the upright person who have implicit knowledge and been spending life through the concept of the King Rama 9th in each specific area should be stand up to take benefit for the community. Nonetheless, in the real world, the good one who

have implicit knowledge and walking on the way of the King Rama 9th is so inadequate. Consequently, considering the best way of resolving the problems for each community are not able to do effectively. It is very important and so magnificent to form the moral people for all communities

The Royal Guidance on Education of the King Rama 10th, It has been remarked that “Education is the National Stability, the education must create Thai people to achieve precise and positive attitude, improve the strength and stability upon the fundamentals of life, taking occupation and work, and being a moral and disciplinary citizen”. Therefore, The Royal Guidance on Education is the way to form and support the moral people in order to gain the explicit knowledge and full of ability to develop the country flourishing sustainably.

People living in community are playing key roles in the community development both direct and indirect methods. So, all should take the Royal Guidance on Education of the King Rama 10th to form the moral people to support the community together with applying to all activities of life. It will support our family, community, social, and country to progress precisely, suitably, safely. It is able to resolve the community problems effectively, and enlarge the durable sustainability in community.

เนื้อหา

“ฉันทเกิดในรัชกาลที่ 9” ประโยคนี้เป็นประโยคที่มีความหมายอันลึกซึ้ง สามารถสะกดสายตาของผู้อ่าน

ทุกคนให้หยุดนิ่งและฟังพินิจให้ลึกลงไป โดยเฉพาะคำว่า “รัชกาลที่ 9” เพราะประโยคนี้นี้ได้เขียนขึ้นมาในเชิงสัญลักษณ์แต่เขียนขึ้นมาจากความจงรักและภักดีต่อพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ด้วยหัวใจ พ่อหลวงแห่งแผ่นดินสยามที่ตลอดระยะเวลา 70 ปี ที่ทรงครองราชย์ พระองค์ทรงพยายามทำทุกสิ่งในการบำบัดทุกข์ เสริมสร้างสุขให้เกิดขึ้นกับประชาชนชาวไทยทุกคน

ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์ไทยลำดับที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2493 วันนั้นพระองค์ทรงมีพระปฐมบรมราชโองการว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9, 5 พฤษภาคม 2493) และจากวันนั้นเป็นต้นมา เราทุกคนก็เห็นพระองค์ทรงงานอย่างหนักเพื่อคนไทยทุกคน ประเทศไทยของเรา กำลังเติบโตขึ้น กำลังพัฒนาขึ้นเทียบเท่าอารยประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เราเติบโตควบคู่ไปด้วยก็คือ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากภัยธรรมชาติ ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม ปัญหาความยากจน ปัญหาด้านยาเสพติด โรคระบาด ประชาชนไม่มีงานทำ ครอบครัวแตกแยก การไม่ได้รับการศึกษาของเยาวชน ฯลฯ เป็นต้น ตลอดระยะเวลาที่ครองราชย์ พระองค์ทรงรวบรวมข้อมูลปัญหาเหล่านี้จากทุกภาคส่วน ทำให้พระองค์ทรง “เข้าใจ” ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

พระองค์เสด็จพระราชดำเนินไปในทุกที่ ไม่ว่าหนทางจะยากลำบากสักเพียงใดก็ตาม ภาพพระเสโทหลังรินเปียกชุ่มพระวรกาย ภาพที่พระองค์ทรงประทับอยู่ในรถยนต์ขณะขับผ่านลำน้ำที่ลึกและไหลเชี่ยว ภาพที่พระองค์เสด็จไปยังหมู่บ้านของชาวเขานบนดอยที่อยู่ห่างไกลความเจริญ ฯลฯ เหล่านี้คือภาพที่อยู่ในความทรงจำของเราคนไทยทุกคน เพราะพระองค์ทรง “เข้าถึง” ปัญหาอย่างแท้จริง การเข้าถึงนี้ไม่ใช่เพียงการเดินทางไปถึงเท่านั้น

แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือ ไปถึงแล้วซึ่งหัวใจของราษฎรที่มีทุกข์ได้พูดคุยและได้สัมผัสทุกข์ที่อยู่ในใจของราษฎรแล้วอย่างแท้จริง

ทั้งหมดนี้ได้จบเพียงเท่านั้น แต่เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น พระองค์จึงทรงคิดทบทวนเพื่อหาหนทางในการแก้ไขปัญหให้กับราษฎรเหล่านั้นในระยะยาวโดยมีคณะองคมนตรีเป็นที่ปรึกษา พระองค์จึงทรงริเริ่มดำเนินโครงการส่วนพระองค์ขึ้นในทุกที่เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งคนไทยทุกคนรู้จักกันดีและเรียกกันว่า “โครงการหลวง” หรือ “โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ซึ่งมีมากกว่า 4,800 โครงการ ตลอดการครองราชย์ของพระองค์

ตัวอย่างเช่น โครงการหลวงอ่างขาง (โครงการหลวงแห่งแรกในประเทศไทย) ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2512 มีที่ตั้งอยู่ที่ อ.ฝาง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือชาวเขาในฐานะเป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เพื่อลดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อนุติการปลูกฝิ่นโดยส่งเสริมพืชทดแทน และเพื่อใช้พื้นที่อย่างถูกต้องในการผลิตพืช อันเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศ

การปลูกฝิ่นเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมาย ดังนั้น ผู้ปลูกฝิ่นคือผู้กระทำความผิด สมควรถูกพิจารณาคดีตามกฎหมาย แต่การใช้กฎหมายเช่นนี้เป็นการดำเนินการเพียงส่วนหนึ่งต่อปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดเท่านั้น มิใช่เป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาการปลูกฝิ่นได้อย่างยั่งยืน

แต่ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงพิจารณาด้วยความมีพระเมตตา ประารถนาที่จะสร้างความสุขให้เกิดแก่ประชาชนทุกคน พระองค์ทรงใช้หลักของพุทธศาสนาทรงใช้ธรรมะและความมีเมตตา นำมาร่วมพิจารณาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งแนวทางดังกล่าว ก็คือ การสร้างความรัก สร้างความเข้าใจในแนวทางการดำเนินชีวิตที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและตนเอง โดยมีโครงการตามพระราชดำริ

ที่เปรียบเสมือนดังครูที่คอยชี้แนะสิ่งที่ถูกต้องให้กับศิษย์
ทุกโครงการผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ทำงาน
สอดประสานกันอย่างเป็นระบบ สร้างการรับรู้และร่วม
ส่งเสริมความเข้าใจ สนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่
ได้มีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการได้อย่างภาคภูมิใจ
สร้างรอยยิ้ม สร้างความสุข ทำให้ราษฎรเลิกปลูกฝิ่น
และไม่ยุ่งเกี่ยวกับฝิ่นได้อย่างถาวร

**ตัวอย่างเช่น โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนา
สิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**
ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.2534 มีที่ตั้งอยู่ที่ อ.บ้านแหลม
จ.เพชรบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยแก้ไขปัญห
สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับขยะมูลฝอยและน้ำเสียในชุมชน
ซึ่งมีผลต่อการรักษาสภาพป่าชายเลนด้วยวิธีการทางธรรมชาติ
และร่วมรักษาธรรมชาติ

ในมุมมองของกฎหมาย หากใช้กฎหมายเป็น
เกณฑ์ตัดสิน ผู้ที่ทิ้งขยะ ผู้ที่ก่อให้เกิดน้ำเน่าเสีย ผู้ที่
ก่อให้เกิดมลพิษต่อชุมชน ก็คือผู้กระทำความผิดจำต้อง
ถูกลงโทษตามกฎหมาย แต่นั่นมิใช่คำตอบที่ว่า เขาเหล่านั้น
จะไม่ประพฤติไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ถูกต้องเช่นนั้นอีก ดังนั้น
การบังคับใช้กฎหมายจึงเป็นเพียงการดำเนินการในส่วนหนึ่ง
ที่จำเป็น แต่ไม่ใช่การแก้ปัญหาที่ต้นเหตุอย่างแท้จริง

ด้วยพระเมตตาของในหลวงรัชกาลที่ 9 พระองค์
จึงทรงมีโครงการพระราชดำริดังกล่าว เพื่อเป็นต้นแบบ
ให้ทุกคนได้ศึกษาเรียนรู้ถึงกระบวนการในการดับทุกข์
ที่เกิดจากเหตุ การอธิบาย การให้ข้อมูล การทำความเข้าใจ
แนวทางการดำเนินการโดยใช้ธรรมชาติ อันจะก่อให้เกิด
ประโยชน์ต่อส่วนรวมและตนเอง บรรณาให้ทุกคนได้
ช่วยเหลือกันและกัน ตามแนวทางของคนดี ด้วยการส่งเสริม
ให้ปลูกพืชทรงสารพิษในพื้นที่น้ำไหล เพื่อให้พืชใน
ธรรมชาติได้ทำหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์ สร้างการรับรู้
และส่งเสริมความเข้าใจ และแนะนำให้ทุกคนนำไปใช้
ในครัวเรือนของตน

ซึ่งตัวอย่างที่ยกมานี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งในการ
“พัฒนา” เพื่อความมั่นคงของชุมชน สังคม และประเทศชาติ
อย่างแท้จริง แนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ นั้น
ได้ถูกนำมาอธิบาย ถ่ายทอดผ่านโครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริทั้งหมดของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ซึ่งมี
มากกว่า 4,800 โครงการ ซึ่งโครงการทั้งหมดสามารถสรุป
ได้เป็นประโยคสั้น ๆ ว่า “จากนภา ผ่านภูผา สู่มหานที”
(ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา, หลักสูตร
จิตอาสาพระราชทาน, 2562) เพราะโครงการของพ่อหลวง
ครอบคลุมในทุกพื้นที่ตั้งแต่โครงการฝนหลวงที่อยู่บนฟ้า
ฝนตกลงสู่ป่า ผ่านภูเขา ป่าไม้ แม่น้ำ ลำคลอง ชนบท ในเมือง
กระทั่งออกสู่ทะเล ทุกพื้นที่ล้วนมีโครงการพระราชดำริ
เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยทั้งสิ้น ทั้งทางตรงและทางอ้อม

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้งหมด
จึงเปรียบเสมือนยาริเศษ แทนความรักและความห่วงใย
ของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยทุกคน
ขอเพียงแต่ให้ลูกได้ศึกษาและทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้
ก็จะสามารถนำไปใช้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด และสามารถ
นำไปแก้ปัญหาดัง ๆ ได้อย่างประหยัดและยั่งยืน พระองค์
จึงทรงถ่ายทอดแนวความคิดนี้ให้กับคณะองคมนตรี
ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ และประชาชนทุกคนในทุกระดับชั้น
เพื่อให้เกิดความเข้าใจและร่วมกันสร้างประโยชน์สุข
ให้คนไทยทุกคน

ครั้นในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระมห
ษัตริย์ไทยลำดับที่ 10 แห่งราชวงศ์จักรี เมื่อวันที่ 4
พฤษภาคม 2562 พระองค์ทรงมีพระปฐมบรมราชโองการ
ว่า “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดิน
โดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎร ตลอดไป”
(พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10, 4 พฤษภาคม
2562) ประโยคสั้น ๆ แต่เปี่ยมล้นด้วยความรักและความ
กตัญญูต่อพระราชาบิดา หากจะแปลความตามภาษา
ชาวบ้าน อาจกล่าวได้ว่า ลูกจะรักษาทุกสิ่งของพ่อไว้ และลูก

จะทำให้ดีขึ้น ลูกจะใช้ธรรมอันบริสุทธิ์ในการดูแลแผ่นดิน และลูกจะนำความสุขมาสู่ประชาชนทุกคน เช่นที่พ่อ เคยทำ...ตลอดไป

พระองค์เสด็จพระราชดำเนินเคียงข้างพระราชบิดา ตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์ พระองค์ทรงทราบดีว่า พระราชบิดา ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจอย่างหนักก็เพื่อสร้างความ สร้างความสุขให้เกิดขึ้นกับคนไทยทุกคน พระองค์ทรงศึกษาค้นคว้า และติดตามพระราชบิดาไปในทุกครั้งที่มีโอกาส โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดบันทึกและการใช้ประโยชน์จากแผนที่ เอกเข่งที่พระราชบิดาทรงปฏิบัติมาโดยตลอด พระองค์จึงทรงเข้าใจแนวทางการทรงงาน รวมถึงวัตถุประสงค์ ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของพระราชบิดาอย่างแท้จริง

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพ่อหลวง รัชกาลที่ 9 จึงเสมือนหนึ่งมรดกที่พ่อมอบไว้ให้กับคนไทยทุกคน ขอเพียงเป็นคนดีที่รู้จัก รู้ทำ ใช้ธรรมะนำหัวใจ ด้วยความรักความห่วงใย พร้อมทั้งจะเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อดำรงไว้ซึ่งความสุขของส่วนรวม ดังเช่นที่พ่อหลวง รัชกาลที่ 9 ทรงทำมาโดยตลอด เช่นนั้น ก็จะสามารถนำมา แนวความคิดและหลักปรัชญาต่าง ๆ ของพ่อหลวง รัชกาลที่ 9 มาใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในทุกสภาวะกาลและในทุกโอกาส

พ่อหลวงรัชกาลที่ 10 ทรงเข้าใจเหตุผลของ พระราชบิดาอย่างแท้จริง พระองค์จึงทรงสืบสานและ รักษาไว้ซึ่งโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้งหมด ของพระราชบิดายิ่งไปกว่านั้น พระองค์ยังทรงต่อยอด คือ การพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ให้เป็นไปตามแนวทางของ พระราชบิดา นั่นก็คือ การนำแนวความคิดและองค์ความรู้ จากโครงการพระราชดำริต่าง ๆ มาถ่ายทอดให้กับคนไทย ทุกคนให้ได้รับรู้และเข้าใจ เพื่อพัฒนาแนวความคิด และแนวทางในการทำงาน ด้วยการสร้างให้ทุกคนเป็นคนดี เป็นพลเมืองที่ดี ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ เพื่อประโยชน์สุขของ ชาตบ้านเมือง ดังพระราชดำรัสของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9

ที่ว่า “...ในบ้านเมืองนั้นมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใคร ที่จะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมือง มีความปกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อน วุ่นวายได้...” (พระบรมราโชวาทในหลวงรัชกาลที่ 9 ในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติค่ายลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี, 11 ธันวาคม 2512)

ดังนั้น พ่อหลวงรัชกาลที่ 10 จึงทรงต่อยอด แนวความคิดของพระราชบิดา ด้วยการมุ่งเน้นการพัฒนา ทำให้ทุกคนให้เป็นคนดี ทำให้มีคนดีเพิ่มมากขึ้น รวมถึง การส่งเสริมคนดีให้ได้ทำหน้าที่ ได้ทำความดีเพื่อส่วนรวม ให้ร่วมกันให้ช่วยกันพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วย ความละเอียดและรอบคอบ และให้กลับไปแก้ไขปัญหาค้นต้นเหตุให้ได้ บนพื้นฐานของหัวใจที่มีธรรม เช่น แนวทาง ของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 อย่างแท้จริง พระองค์จึงทรงปรารถนาที่จะถ่ายทอดแนวความคิดและแนวทางการปฏิบัติ ของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ไปสู่สังคม ชุมชน และครอบครัว ให้ได้อย่างมีนัย โดยมีโครงการพระราชดำริต่าง ๆ เป็นเสมือนหนึ่งคู่มือการเรียนรู้และคู่มือการปฏิบัติให้กับเราคนไทยทุกคน

แต่ในความเป็นจริง ยังมีช่องว่างเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นตามบริบทของแต่ละชุมชน จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่คนดีมีความรู้ในถิ่นฐานนั้น ๆ ควรร่วมกัน แสดงออกเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่ในความเป็นจริง คนดีที่มีความรู้ความเข้าใจและเดินตามแนวทางการปฏิบัติ ของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 นั้น มีอยู่อย่างจำกัดทำให้การพิจารณาแก้ไขปัญหาภายในชุมชนไม่สามารถกระทำ ได้อย่างถูกต้อง ก่อให้เกิดปัญหาที่ซ้ำซาก วุ่นวายไปมา ไม่สามารถแก้ไขให้หมดไปได้ ดังที่เห็นและเป็นอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น วิธีการแก้ปัญหานี้คืออะไร อย่างไรจึงจะสร้างคนดี ให้ไปช่วยกันคิดแก้ปัญหา ให้ช่วยกันนำพาช่วยกันดูแลชุมชน และบ้านเมืองต่อไป

ในหลวงรัชกาลที่ 10 จึงทรงมีรับสั่งกับคณะองคมนตรีชุดแรกในรัชกาลว่า “การศึกษา คือ ความมั่นคงของประเทศ การศึกษา ต้องสร้างให้คนไทยมีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง มีอาชีพ มีงานทำ และมีความเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย” (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10, 28 มกราคม 2560) นี่คือพระบรมราโชบายด้านการศึกษาที่ในหลวงรัชกาลที่ 10 พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยทุกคน เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2560

พระองค์ทรงขยายความว่า “การศึกษา ต้องสร้างให้คนไทยมีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง มีอาชีพ มีงานทำ และมีความเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย” ซึ่งคำว่า “การศึกษา” ไม่ได้หมายความว่าเพียงแต่ในโรงเรียน ในมหาวิทยาลัย หรือในวิทยาลัยเท่านั้น ในองค์กรก็ใช่ ในครอบครัวก็ใช่ ในชุมชนก็ใช่ พระราชดำรินี้จึงหมายถึงการสร้างคนโดยมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 4 ประการ ซึ่งท่าน พล.อ.ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ องคมนตรี ได้กรุณาขยายความเพื่อความเข้าใจมากขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประการที่ 1 มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง คือ มีความรู้ความเข้าใจต่อชาติบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน ต้องเข้าใจสถาบันพระมหากษัตริย์ ต้องเข้าใจการปกครองของประเทศไทยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ต้องเข้าใจศาสนา พิจารณาได้ถึงคุณูปการอันยิ่งใหญ่ของครอบครัวและชุมชนที่อยู่อาศัย

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของชาติไทยจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ที่รู้จริง จะทำให้เราทุกคนได้ทราบ ได้เข้าใจถึงความรัก ความสามัคคี และความเสียสละที่บรรพบุรุษมีต่อลูกหลานไทยทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ ที่ทรงสละแม้เลือดเนื้อและชีวิตทรงเดินนำในศึกสงครามและการรบในอดีต เพื่อรักษาไว้ซึ่งผืนแผ่นดินไทย เอาไว้ให้ลูกหลานไทยทุกคน ทรงทำทุกสิ่งเพื่อปวงประชา ร่วมรักษาศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม นำความสุขความเจริญมาสู่คนไทยทุกคน

ประการที่ 2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง คือ ต้องรู้จักแยกแยะสิ่งผิดชอบชั่วดี ต้องปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีที่ชอบสิ่งที่ดีงาม กล่าวที่จะปฏิเสธสิ่งที่ผิด สิ่งชั่ว และช่วยกันสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง ครอบครัวของทุกคนก็จะมั่นคงเข้มแข็ง ชุมชนมีความมั่นคงและเข้มแข็ง ส่งผลให้ส่วนรวมมีความมั่นคงอย่างยั่งยืนตลอดไป

ด้วยการนำหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา โดยเฉพาะทางแห่งความเจริญบนทางสายกลาง หรืออริยมรรคมีองค์ 8 คือ เห็นถูกต้อง คิดถูกต้อง พุทถูกต้อง ทำถูกต้อง อาชีพบริสุทธิ์ เพียรถูกต้อง สติถูกต้อง สมาธิถูกต้อง จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญนำมาสู่การปฏิบัติที่เกิดผลในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคน ที่จะต้องรับรู้และสัมผัสกับสิ่งต่าง ๆ มากมาย สิ่งใดบ้างที่เป็นสิ่งดี สิ่งใดบ้างที่ควรห่างไกล ขอเพียงมีอริยมรรคที่เข้มแข็งในใจตน ก็จะส่งผลให้ได้รับแต่ความสุขความเจริญตลอดไป

ประการที่ 3 มีอาชีพ มีงานทำ หมายถึง การเลี้ยงลูกเลี้ยงหลานในครอบครัว หรือการเรียนการฝึกอบรมในสถานศึกษา ต้องมุ่งให้เด็กและเยาวชน รักงาน สู้งาน ทำงานให้สำเร็จ ต้องให้อดทนต่องานที่ทำ ต้องสร้างให้รู้จักรักงาน เมื่อมีอาชีพจะได้ไม่เลือกอาชีพ เวลาเมื่อมีงานจะได้ขยันขันแข็ง ต้องอดทนต่อสู้กับงาน ต้องฝึกตั้งแต่เด็กต้องฝึกกันตั้งแต่ในครอบครัว ดังนั้น การฝึกอบรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร ต้องมีจุดมุ่งให้ผู้เรียนทำงานเป็นและมีงานทำในที่สุด ไม่ได้มุ่งหวังใบปริญญาแต่เพียงสิ่งเดียว ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักสมรรถนะ (Competency) ที่ถูกกำหนดในปัจจุบัน

ซึ่งคำว่า สมรรถนะ (Competency) นั้น หมายถึง ความรู้ (Knowledge) บวกด้วย ทักษะ (Skills) บวกด้วยความสามารถในการปฏิบัติงาน (Abilities) ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะของเรา (Attributes) และทัศนคติ (Attitude) เมื่อครบถ้วนทั้งสามสิ่งนี้จึงจะมีความสมบูรณ์ในความหมายของคำว่า “สมรรถนะ”

อย่างไรก็ตาม พล.อ.ดาว์พงษ์ฯ องคมนตรี ได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาฯ มาร่วมเป็นหลักในการพิจารณา และได้นำเสนอ โดยอธิบายคำว่า “สมรรถนะ” ในบริบทของคนไทยนั้น ควรเริ่มต้นด้วยความสามารถในการปฏิบัติงาน (Abilities) โดยเฉพาะในส่วนของทัศนคติ (Attitude) คือต้องเริ่มที่การมีทัศนคติที่ดี จากนั้นจึงถ่ายทอดความรู้ให้ (Knowledge) และตามด้วยทักษะ (Skills) ซึ่งจะเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดที่ในการสร้างคนดีให้กับบ้านเมืองตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา

ประการที่ 4 เป็นพลเมืองดี มีวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่งามตามแนวทางแห่งธรรมะ และกฎหมายของบ้านเมือง เพื่อรักษาประโยชน์สุขให้กับชุมชนและส่วนรวมเป็นสำคัญ ซึ่งทุกคนทุกหมู่เหล่าพึงให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้คนดีเหล่านั้นได้ทำหน้าที่พลเมืองดีเพื่อยังประโยชน์ให้กับส่วนรวมอย่างยั่งยืนต่อไป

ดังนั้น การรับรู้และเข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทยที่ถูกต้อง บนพื้นฐานของชีวิตที่มั่นคง ด้วยศีลและธรรมตามแนวทางของพระพุทธศาสนา เมื่อนำมาประยุกต์รวมเข้ากับการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต ก็จะก่อให้เกิดแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง มีคุณธรรม จริยธรรม สรรค์สร้างและนำประโยชน์สุขสู่ส่วนรวม ดังนั้น การสร้างคนดีมีระเบียบวินัยให้กับชาติบ้านเมือง จะเป็น การสร้างความสุขความเจริญ สร้างความมั่นคงให้กับสังคมและประเทศชาติได้อย่างถาวรตลอดไป

พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ถ่ายทอดตรงมายังคณะองคมนตรีเป็นลำดับแรก ด้วยมุ่งหวังให้คณะองคมนตรีได้ช่วยถ่ายทอดพระบรมราโชบายด้านศึกษานี้ไปยังทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ ด้วยมุ่งหวังในการพัฒนาเยาวชนคนรุ่นใหม่ของชาติให้ได้รับการศึกษาในแนวทางที่เหมาะสมกับสังคมไทย ทั้งนี้ ก็เพื่อสร้างคนดีเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชนสืบต่อไป

ไม่เพียงเท่านั้น พ่อหลวงรัชกาลที่ 10 ทรงต่อยอดด้วยการพัฒนากระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาให้ทุกคนเป็นคนดีด้วยการจัดตั้งโรงเรียนจิตอาสาพระราชทาน และพระราชทานหลักสูตรจิตอาสาพระราชทานมาให้เราคนไทยทุกคน ให้ได้มีโอกาสศึกษาเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมถึงวิชาพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพ่อหลวงรัชกาลที่ 10 และหัวข้อวิชาสำคัญอื่น ๆ อีกมากมาย ที่คนดีสมควรได้เรียนรู้และทำความเข้าใจ ด้วยมุ่งหวังให้จิตอาสาพระราชทาน ได้น้อมนำคำสอนทั้งหมดมาปรับใช้กับตนเอง ด้วยการปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี เป็นที่พึ่งของชุมชนและสังคมต่อไป

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรจิตอาสาพระราชทานนั้น มาจากทุกสาขาวิชาชีพ เช่น ครู อาจารย์ นิสิต นักศึกษา แพทย์ พยาบาล ทหาร ตำรวจ พ่อค้า ประชาชน พนักงานไฟฟ้า พนักงานการประปา สาธารณสุข พัฒนาชุมชน ฯลฯ ท่านเหล่านี้จะได้รับการฝึกอบรมจนมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับนั้น ไปถ่ายทอดให้กับทุกคนที่อยู่รอบข้างให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมร่วมรับรู้ปัญหาที่แท้จริงที่เกิดขึ้นในแต่ละชุมชน ร่วมหาแนวทางในการขจัดทุกข์ สร้างเสริมและแบ่งปันความสุขให้กับทุกคนที่อยู่รอบตัว ด้วยพื้นฐานของเมตตาธรรมโดยเริ่มที่ตนเอง เริ่มที่ครอบครัว เริ่มที่ชุมชนของเราตามแนวทางของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 และพ่อหลวงรัชกาลที่ 10 ที่สำคัญที่สุดก็คือ ทุกสิ่งทุกอย่างนั้นเป็นการกระทำด้วยจิตใจอันบริสุทธิ์ และไม่มุ่งหวังในสิ่งตอบแทน

ยิ่งไปกว่านั้น พ่อหลวงรัชกาลที่ 10 ได้ทรงแนะแนวทางการปฏิบัติให้กับสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏ ให้ได้ทำเพื่อท้องถิ่น ให้ได้ทำเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง สมดังนามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงพระราชทานนามให้ “ราชภัฏ” ซึ่งแปลว่า “คนของพระราชา ข้าของแผ่นดิน”

มหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งมีที่ตั้งอยู่ทั่วประเทศ รวม 38 แห่ง ได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาทั้ง 4 ประการ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่น ในแต่ละชุมชน โดยร่วมรับรู้รับทราบปัญหาและความต้องการของชาวบ้านในชุมชน ทั้งพยายามหาทางแก้ไข โดยใช้แนวความคิดตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา และพื้นฐานองค์ความรู้ทางวิชาการเป็นสำคัญ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามที่ได้ตราไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547

เพื่อให้ผลการปฏิบัติเป็นรูปธรรมและเห็นผลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยราชภัฏจึงได้ทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “โครงการวิศวกรสังคม” ให้แก่กลุ่มผู้นำ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อให้ผู้นำนักศึกษาและอาจารย์ได้นำไปขยายผลภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏและรวมถึงชุมชนที่อยู่อาศัย ทั้งนี้การสร้างนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏให้เป็นวิศวกรสังคม ก็เพื่อประสานประโยชน์และความร่วมมือในทุกด้านกับทุกภาคส่วน เพื่อสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาชุมชนท้องถิ่นโดยนักศึกษา

ในการนี้ จะมีคณาจารย์คณะต่าง ๆ เป็นผู้ร่วมให้คำแนะนำในการดำเนินการ (Coaching) เพื่อสร้างทักษะ วิศวกรสังคมให้นักศึกษา ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงเหตุผล เห็นปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย ทักษะการสื่อสารองค์ความรู้ เพื่อแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยปราศจากข้อขัดแย้ง ระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อแก้ปัญหา และทักษะการสร้างนวัตกรรมชุมชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความมั่นคงให้กับชุมชนในระยะยาว รวมถึงการดำเนินชีวิตและการทำงานของนักศึกษาต่อไปในอนาคต

ดังนั้น การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพ่อหลวงรัชกาลที่ 10 มาปรับใช้ในการดำเนินการของแต่ละองค์กร ด้วยการสร้างและพัฒนาคนในชุมชนให้เป็นคนดี เป็นพลเมืองดี รวมถึงการประสานงานร่วมกับ

จิตอาสาพระราชทาน 904 วปร. และการนำคณาจารย์ และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่อปัญหาของชุมชน ก็จะช่วยส่งเสริมให้มีความเข้าใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนอย่างชัดเจน สามารถพิจารณาหาแนวทางในการดำเนินการต่อปัญหานั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นไปตามแนวทางของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 และ รัชกาลที่ 10 ที่มุ่งในการแก้ไขปัญหาให้ได้อย่างยั่งยืน ตลอดไป

ตัวอย่างเช่น โครงการระบบบำบัดน้ำเสียในชุมชน สาเหตุหลักนั้นมาจากครอบครัว โรงงานอุตสาหกรรม และสถานที่บางแห่ง ที่ไม่ร่วมรักษาทรัพยากรอันบริสุทธิ์ไว้ให้แก่ชาติบ้านเมือง ทั้งนี้เนื่องจากความเห็นแก่ตัว เนื่องด้วยการมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง ไม่รู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี ผลักภาระการบำบัดน้ำเสียให้กับหน่วยงานราชการ และเมื่อมีการทำประชาคมสอบถามความต้องการภายในชุมชน ก็จะสนับสนุนให้มีการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาให้กับชุมชนในมุมมองของท่านเหล่านั้น

แน่นอนที่สุด ผู้กระทำความผิด ควรได้รับโทษทัณฑ์ตามกฎหมาย กฎหมายจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องดำรงไว้เพื่อความยุติธรรม แต่แน่ใจหรือว่านั่นคือ แนวทางการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุอย่างแท้จริง

หากได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวง ร.10 อันประดุจแสงสว่างทางปัญญามาร่วมพิจารณาในการแก้ไขปัญหา ด้วยความเป็นพลเมืองดี มีทัศนคติที่ดีต่อชาติบ้านเมือง ก็จะสามารถวิเคราะห์ได้ว่าสาเหตุที่แท้จริงนั้น เกิดจากจุดเล็ก ๆ เช่น ภายในครอบครัว หรือโรงงานอุตสาหกรรม หรือบางสถานที่ที่ทำให้เกิดมลพิษเท่านั้น ดังนั้นหากทุกครอบครัว ทุกโรงงานอุตสาหกรรม รวมถึงผู้นำชุมชนที่เป็นผู้ใช้งบประมาณแผ่นดิน หากทุกคนมีทัศนคติที่ดี มีความรักชาติบ้านเมือง ห่วงแหนแผ่นดินเกิด มุ่งรักษาประโยชน์เพื่อส่วนรวม ก็จะสามารถพิจารณาได้ว่าการบำบัดน้ำทั้งน้ำเสียที่เกิดจากครอบครัวให้กลายเป็น

น้ำสะอาดก่อนปล่อยลงสู่สาธารณะด้วยหลักของพีชธรรมชาติดำเนินตามแนวความรู้จากโครงการพระราชดำริน่าจะเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม ทันสมัย เพราะเป็นการแก้ไขที่ต้นเหตุอย่างแท้จริง และสามารถทำให้ปัญหานี้หมดไปจากชุมชนได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา มาใช้ในการจัดทำแผนงานโครงการ โดยเริ่มต้นจากการสร้างทัศนคติที่ดีให้ชุมชนได้รับรู้และเข้าใจ ผ่านปัจจัยที่มีประสิทธิภาพ เช่น จิตอาสาพระราชทาน 904 วปร. รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยที่ทำการเพื่อชุมชน เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ ก็จะทำให้การจัดทำแผนงานโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดตรงประเด็น การใช้งบประมาณในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่จึงไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป ประหยัดงบประมาณให้กับชาตบ้านเมืองได้จำนวนมหาศาล ในทางตรงกันข้าม จะเป็นการเพิ่มสุขมวลรวมให้กับชุมชน และส่งเสริมให้ชุมชนมีความมั่นคงได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

ตัวอย่างเช่น ปัญหายาเสพติดในชุมชน อันเป็นปัญหาเรื้อรังของทุกพื้นที่ หน่วยงานราชการต่าง ๆ ได้ของบประมาณในการจัดทำแผนงานโครงการป้องกันยาเสพติดอย่างต่อเนื่องทุกปี เช่น จัดสร้างลานกีฬาต้านภัยยาเสพติด การแข่งขันกีฬาด้านยาเสพติด การจัดนิทรรศการโทษของสารเสพติด ฯลฯ เป็นต้น เหล่านี้เป็นการดำเนินการโดยใช้งบประมาณอย่างต่อเนื่องและเพิ่มมากขึ้นในทุกปี เพราะปัญหานี้ไม่มีแนวโน้มว่าจะลดลง

ดังนั้น ผู้ที่กระทำความผิด จึงสมควรได้รับโทษตามกระบวนการของกฎหมาย เพราะกฎหมายคือ ความเป็นธรรมของสังคม ผู้ใดกระทำความผิด ก็สมควรที่จะได้รับโทษทัณฑ์อันสมควรแก่พฤติกรรมนั้น

แต่หากพิจารณาในอีกมุมหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่าสาเหตุหลักนั้นมาจากทั้งผู้ขายและผู้เสพเลือกใช้แนวทางการปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่ไม่ถูกต้องคือ การไม่ดำรงไว้ซึ่งอาชีพที่สุจริต ไม่ปฏิบัติตามกรอบของกฎหมาย

ใช้ความรู้สึกและความต้องการของตนเป็นใหญ่ ไม่ได้คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นต่อเยาวชนต่อประเทศชาติ มิได้คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

ปัญหานี้จึงสามารถแก้ไขได้ด้วยการสร้างคนดี สร้างให้คนในชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อชุมชนตั้งแต่เกิด คือ รักตนเอง รักครอบครัว รักชุมชน รักชาติ รักศาสนา และรักสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนั้น ผู้นำในท้องถิ่นจึงควรเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีและเดินตามแนวทางของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ด้วยการเดินเข้าหาทุกคนทุกครอบครัวในชุมชนที่รับผิดชอบเพื่อสอบถามปัญหาและสังเกตชีวิตความเป็นอยู่ของทุกคนในชุมชน เสริมสร้างและพัฒนาให้ทุกคนในครอบครัวมีความรักสามัคคีและมีความเข้าใจอันดีต่อกัน ส่งเสริมให้ใช้เวลาว่างที่บ้านเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน มอบความรักความห่วงใยให้กันและกันในทุกเวลา เช่นนี้ ก็จะทำให้ทุกคนทุกครอบครัวห่างไกลจากปัญหายาเสพติดได้อย่างถาวร

สิ่งดี ๆ ที่มองไม่เห็นนี้ เสมือนหนึ่งเกราะวิเศษที่จะช่วยป้องกันภัยให้กับทุกคนในครอบครัว ครอบครัวเราดี ครอบครัวข้างบ้านเราก็ดี ครอบครัวถัดออกไปก็เป็นครอบครัวที่น่าชื่นชม ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เช่น น้ำเน่า น้ำเสีย ยาเสพติด ปัญหาเช่นนี้จะค่อย ๆ ลดลงหรือหมดไปได้อย่างถาวร เพียงน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวง ร.10 มาปรับใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน เท่านั้นก็จะสามารถพัฒนาครอบครัวและชุมชนให้มีความสุขและมีความมั่นคงได้อย่างถาวร

ดังนั้นทุกคน ทุกหน่วยงาน หากได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ ด้วยการสร้างและพัฒนาให้ทุกคนเป็นคนดี มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อชุมชน ต่อชาติ บ้านเมือง รู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี ตั้งใจทำงานในหน้าที่ ด้วยใจรัก ด้วยความเสียสละและมีมานะอดทน ทำในสิ่งที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม ก็จะสามารถสร้างความสุขให้เกิดขึ้นกับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้อย่างมั่นคงตลอดไป

บทสรุป

พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 ที่ประกอบด้วย 4 ประการ คือ มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง มีอาชีพ มีงานทำ และมีความเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย ควรเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของผู้ปฏิบัติงานในทุกกระดับ เพราะทุกคนที่ปฏิบัติงานต่างมีส่วนร่วมที่สำคัญในการพัฒนาชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น การน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษามาประยุกต์ใช้ จะเป็นการส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องเหมาะสม ประหยัดงบประมาณของชาติ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงได้อย่างถาวร

รวมถึงการพิจารณาใช้เครื่องมือที่มีประโยชน์เข้าร่วมดำเนินการ เช่น จิตอาสาพระราชทาน และมหาวิทยาลัยราชภัฏของแต่ละท้องถิ่น ด้วยการร่วมกันถ่ายทอดแนวความคิดและองค์ความรู้ตามแนวทางของ

พ่อหลวงรัชกาลที่ 9 รวมถึงการนำองค์ความรู้ที่ทันสมัยผสมผสานเข้ากับความคิดและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เมื่อนำทั้งสองส่วนมาผสมรวมกันก็จะสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ถึงความสัมพันธ์อย่างมีนัย ทำให้สามารถพิจารณาแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างเหมาะสมและทันสมัย แก้ปัญหาได้ตรงจุด ตรงประเด็นและเป็นการแก้ปัญหาได้ในระยะยาว เป็นการเพิ่มความสุขให้กับชุมชน ช่วยสร้างให้เกิดความมั่นคงขึ้นได้อย่างถาวร อันเป็นแนวทางการพัฒนาชุมชนที่สอดคล้องตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 ที่ทรงพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยทุกคน

“การศึกษาคือความมั่นคงของประเทศ การศึกษาต้องสร้างให้คนไทยมีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง การศึกษาต้องสร้างให้คนไทยมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง การศึกษาต้องสร้างให้คนไทยมีอาชีพ มีงานทำ และการศึกษาต้องสร้างให้คนไทยมีความเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย”

บรรณานุกรม

- ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล, เลขานุการมูลนิธิชัยพัฒนา. (2562). *เนื้อหาการสอนวิชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรจิตอาสาพระราชทาน 904 หลักสูตรหลักประจำรุ่นที่ 3/62 “เป็นแก้ว เป็น แม่พิมพ์”*
- พล.อ.ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ, องคมนตรี. (2562). *เนื้อหาการสอนวิชา พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 หลักสูตรจิตอาสาพระราชทาน 904 หลักสูตรหลักประจำรุ่นที่ 3/62 “เป็นแก้ว เป็น แม่พิมพ์”*
- _____. (2563). *เนื้อหาการสอนวิชา พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 หลักสูตรจิตอาสาพระราชทาน 904 หลักสูตรหลักประจำรุ่นที่ 5/63 “เป็นแก้ว เป็น แม่พิมพ์”*
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. (2563). *กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2564. จาก <http://stu.sru.ac.th/2020/09/18/social-engineer-suratthani-rajabhat-university/>
- มูลนิธิชัยพัฒนา (2564). *โครงการพระราชดำริ*. สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2564. จาก <https://www.chaipat.or.th/royal-projects-in-various-regions/south/category/902-1.html>
- ราชกิจจานุเบกษา (2547). มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2564. จาก <https://www.cmr.ac.th/assets/files/act/rajabhat-university-act-be-2547.pdf>